

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.

Szerkesztőség:

Belicey-utca 11. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket

elfogad s jutányosan számít a

Kiadóhivatal:

Belicey-út saját-ház 11. hova az előfizetési pénzek intézendők.

Jókai Mór.

A francia espritnek köszönhetjük ezt a szellemes axiomát: „Mondd meg, hogy mit eszel és én megmondom, hogy ki vagy.“ Ennek a szellemes mondásnak analogiája képpen mi is azt írhatjuk cikkünk fölé mottónak: „Mondd meg, hogy ünnepelsz és én megmondom, hogy mennyit érsz.“

Ebben az országban talán még sohasem kínálkozott olyan fényes alkalom bebizonyítani, hogy a nemzet miképpen ünnepelheti nagyságát, miképpen örvendhet azon, hogy az ország génisa egyik fenkölt gyermekében számára is mennyi dicsőséget szerzett, mint most, a mikor arról van szó, hogy mindannyiunk fényességét, irodalmunk egyik legkimagaslóbb alakját: Jókai Mórt jubiláljuk.

Első alkalom ez arra, hogy a nemzet bebizonyítsa egy élő költőjével szemben, az elismerés és hódolat lelkében gyökeredző tudatát és ez egy-

szer ne akkor nyujtsa a babért, amikor az a kinek fejére akarja tűzni, már nem sütkérezhet a nemzeti elismerés meleg, éltető fényében, hanem, amikor még maga is a régi törhetetlen erőben, az ifjuság minden varázsával épp úgy, mint ötven évvel ezelőtt újból és újból leróhatja köszönetét a haláért.

Az a lángész, a kit ünneplünk, a kinek halánkat lerójuk, a kinek hódolatunkat bemutatjuk, a kinek hosszú életet könyörgünk az Istentől: Jókai Mór még közöttünk él, még részese a mi örömeinknek és nekünk megadatott, hogy mint hálás kortársai elébe álljunk, a mikor szakadatlan írói munkálkodásának ötven éves jubileumát megünnepli, mondván: Nagy kincsessel ajándékoztát meg bennünket és mi nem vagyunk érte háládatlanok. Egy egész könyvtárt irtál a számunkra, nevedet tiszteli és nagybecsüli az egész világ és az a glória, amely homlokzatedon ékeskedik, mi reánk is juttat ne-

hány sugarat és a te diadalod a mi diadalunkat jelenti.

Nos, hát mutassuk meg, hogy a mikor egy igazán nagy költőnek jubileumát történelmi nevezetességű ünneppé akarjuk tenni, akkor nem elégszünk meg azzal a külső fényvel, azzal a tartalmatlan lelkesedéssel, amely eddigi jubileumainkat és eddigi ünnepeinket karakterizálja. Mutassuk meg, hogy ez egyszer immár örömeinket, elismerésünket, tiszteletünket és halánkat cselekedetekkel is kifejezzük, nem csak szavakkal.

Itt az alkalom és Magyarország, a melyet a külföld még mindig szeret a kelethez számítani, szakíthat régi tradícióival és örömeinek az erkölcsi alapot meg tudja adni. Arról van szó, hogy mi Jókai Mórnak jubileuma napján a nemzet honoráriuma képpen százezer forintot nyujtunk át. Gondoljuk csak meg, hogy mi ez az összeg és mi volna ennek százszorosa is ahhoz az ajándékhoz képest, a mit mi

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCÁJA.

Ki ad vigasztalást.

Csapás, csapás után, ha sulyt
Sok emberi szívet,
S reménye közt alámerül
Több biztató szívet;
Miköz veszt apát, anyát,
Az ég felé tekint,
Testvér, rokon, baráti kéz
Szédik reá megint,
Törője még el nem vesztett,
Reményre az idő vezet.

De ha utunk nehéz vizsály
Hullámi közt halad,
Egy élet kincs, hű kedvesünk
Pihen a sír alatt:
Törhetetlen bölcs emberek
Tanácsa mit se ér,

Sokat vesztett, sors üldözött
Kebelbe nincs kedély,
Némán könyezz, rebegj imát:
Vigasztalást — az Isten ad!

Páczai Mihály.

Astarte.

— A „Szarvas és Vidéke“ eredeti tárcája. —

Csodálatos, hogy manapság hat hómulva minden özvegy asszony egyforma. Bájos és elragadó, akár egy ókori istenő és telhetetlen, mint Moloch maga.

Nézzük csak. . . .

I.

Nemes szöptői és zalabéri Zalabéri Simon meghalt. Meghalt ép úgy, mint más közönséges ember, ágyban. Talán kevesebb gondot vitt magával, mint mások, mert a szöptői és zalabéri birtokot hamarosan elmulatta, ami adósságot pedig hátrahagyott, azon törte más a fejét.

A felesége alig tudott a sírától szólni. Nem akart hallani semmiről, még az új

gyászruha csábjai sem ébresztettek fel hiúságát. De ez csak addig tartott, míg a kóporsóra rászegezték a fűdelet. Mikor kiinnállott a ravatal az udvaron, özvegy Zalabéri Simonné csak szepegett a sok sírás után. Szemei be voltak esve az átvirrasztott éjszakától, haja mesterkélten ziláltnak látszott, arcán pedig ott fehérlett a rizspor, mi még ingerlőbbé tette a puha borsony arezot.

Az özvegy szebb volt, mintha bálba készült volna.

Míg a pap és a kórus százszor hallott százszor megunt gyászdalokat fujt, addig Laura zokogott, úgy hogy egész vizes lett a zsebkeendője. A köny, a nehéz tömjénfüst elnyomta a rajta levő heliotrop illatát.

A nagyközönség — mely mindenkit megajándékoz részvétellel, ha szép, cifra temetése van — aggódva sugdosott:

— Szegény asszony! . . . Hogy megvan törve. . . . Nem éli túl!

Azalatt Laura már újabb hódításon törte a fejét. Az pedig könnyen megyen nőknél, ha szép fehér arcuk s nehéz selyem

kaptunk Jókai Mórtól? Megfizetheti-e egy nemzet nagy férfjának csak megközelíthetőleg is azt a kincset, a melylyel ő lett gazdagabb. Azok a boldog órák, a melyek bearanyozták ifjúságunkat, a mikor Jókai Mór egy-egy könyvének olvasásába mélyedtünk el, az a sok szellemi kincs, amelyet az ő költészetének forrásából vittünk magunkkal az életbe, és mindazok az édes reminiszenciák, a melyek lelkünkben a Jókai-névvvel vannak összeforva, megválthatók-e arannyal, megjutalmazhatók-e pénzzel, meghálálhatók-e szóval?

Tiszteletre méltó önzés az, hogy Jókai Mórt, aki öt évtizeden keresztül nekünk dolgozott és a mi gyönyörűségünkre fáradozva őszült meg, még évek hosszú során át a mienknek akarjuk tudni. Gondtalan aggkórt óhajtunk szerezni annak, akinek poizise még mindig kiapathatatlan, szelleme még mindig alkot, hogy menten anyagi gondoktól az élet lehangoló prozájától, ezentúl is megnyilatkozzék számunkra az ő geniusza.

Százezer forintot adunk mi neki és mi megkapjuk érte az ő összes műveit: egész könyvtárát az ő páratlan szépségű és minden időkre szóló munkáinak. Az a nemzeti diszkiadás, a melyet a jubileum alkalmával sajtó alá rendeznek, fogja az irodalomtörténetben megörökíteni a nemzet örömnap-

és ugyszólván módjában van mindenkinek megváltani a maga helyét a jubileumban való részvételre a kiadás egy-egy példányával. *Módjában van mindenkinek hozzájárulni a jubiláris munka létre ötéhez és a tiszteletdíjhoz,*

melyet mint a nemzet honorariumát nyujtanak majd át a koszorus költőnek. Szomorú volna már az is, hogy ha kételkednénk e vállalkozás keresztülvitelében, szomorú és lesújtó volna már az a tudat is, hogy nem találkoznék Magyarországon ezer ember, a ki e diszkiadás megrendelésével konkrét hozzájárul az ünnep sikeréhez. Megsérti az ennek a nemzetnek lelkesedő képességét és erkölcsi értékét, a ki csak feltételezi is, hogy ilyen alkalomkor a társadalom nem lesz áldozatkész és vajjon találkozik-e olyan küldöttség, amely majdan pirulás nélkül járulhatna az ünnepelt költő színe elé, ha a részvétel most is csak szép szavakban, hangzatos frázisokban nyilatkoznék meg?

Azért tehát újra és újra felhívjuk közönségünk figyelmét a nemzeti ügyre és felszólítjuk városunkat és társadalmunk vagyonosabb osztályát a mozgalom legerősebb felkarolására, mert a mulasztás és a közöny szégyent hoz minden magyar ember fejére, de különösen sújtja azokat, akik hazafias lelkesedésüket minden alkalomkor gyönyörűen kicirkalmazott tósztokban hangoztatják, de a mikor cselekedetre kerül a sor, nincsenek az első között, és arányában képességükhöz, vagyoni viszonyaikhoz nem sietnek beszédeikben ígéretképpen hangzó áldozatkészességüket a kellő formában beváltani.

Ne elégedjék meg egy város sem azzal, hogy jubiláris küldöttséget alakítsa a diszkiadás egy példányát megrendeli, hanem vegye fontolóra, hogy azok a költségek, a melyekbe esetleg az ünnepi deputáció, hangverseny, illu-

mináció kerül, sokkal nemesebb célokra fordíthatók s jubileum, amely komoly, jelentős, alkalmat nyújt a városoknak arra, hogy a kiadásból minél több példányt megrendelve iskoláikat, intézeteiket és kulturális célokat szolgáló testületeket olyan munkával ajándékozzák meg, a mely páratlan a mi irodalmunkban s talán egyedül áll a világ literaturájában is. Kettős célt értünk el ilyen módon: *jubiláljuk a költőt és szolgáljuk a kultúrát.*

Ime, példával járnak elől az ország nagyjai a politikai élet kiválóságai, és tudjátok ki volt az első magyar nő, a ki minden felszólítás nélkül jött és megrendelte a jubiláris munkát: koronás védnökönje országunknak *Erzsébet királyné.* Gondolják meg a városok, a testületek, egyesületek, intézetek és a magánosok, hogy az egyszer nem olyan ünnepségről van szó, a melyet egy-egy bankettel, ünnepélyes közgyűléssel, arckép leleplezéssel elintézni lehetne. Mert ehhez minden ember ért, lelkesedését ilyen formákkal beváltani senkinek nagy megérőtetésébe nem kerül, de meg kell, ragadni az alkalmat annak a bebizonyítására, hogy a kik Jókait tisztelik, tiszteletüket és elismerésüket imponans módon tudják nyilvánítani és méltón a költőhöz, méltón önmagukhoz, méltón ahhoz a nagy naphoz, amely ugyszólván határköve lesz hanyatló századunknak.

Csak ismételtetjük azt a mottót amellyel cikkünket bevezettük: „Mondd meg, hogy ünnepelsz és én megmondom, hogy mennyit érsz.”

gyászruhájuk van. Az egyik jól emeli a másik előnyeit. Neki volt mindakettő. . .

Laura gyalog ment a koporsó után, az első sarokig. Ott látta meg először Ákos Jenőt.

II.

Sokáig nagyon szerették egymást. Csaknem tíz hosszú hónapig, egy hosszú este telet is beleértve. Már pedig e szép idő még nem szerető feleknek is, hát még nekik.

Jenő nem egyszer tette fel a kérdést:

— Mondja édes, meddig fog még szeretni?

Olyankor az asszony örömtől csillogó szemekkel borult reája s reszkető hangon, önmagától is félve, sugta:

— Örökké.

A férfi ilyenkor megcsókolta és ő látszólag nagyon boldog volt.

Nem úgy Jenő. Az eltelt idő, a lassanként hülni kezdő asszonyszív felkeltették benne a kételkedést. Olyan valami fogta el, mintha érezte volna, hogy Laura nem szereti már olyan melegen. Sokszor leült a sarokba s tüprengve beszélgetett önmagával:

— Vajjon van-e okom arra, hogy ne

higgyek, jogom arra, hogy hűséget követeljek? Kinek fogadtam én azt? Senkinek. Miként követeljek én cserébe valamit, amit még én sem adtam?! . . . Az asszony sokszor elsugta nekem, azt a színpadi „sírődig szeretlek“-et, de mindig oly lassan mondta, mintha megbánás ördöge leragasztotta volna nyelvét belső láztól kiszáradt szájpaddlásához. Vagy tán lehet, azért tevő csak így ezt, hogy valamikor meg is esküdhessék az ellenkezőre. Vagy csak azért, hogy ő maga sem halja meg!

Mikor végét érte az efféle filozofálás egész napját elrontva látta, minden csak ingerelte. Legjobban pedig az, ami máskor legnagyobb öröme volt.

A most elhangzott „örökké“ nem cikázott lelkén keresztül. Érezte, hogy a nyugalom, mely szívében honol, a kihűlt világ jégpárnája. Aligha is fog többé felolvadni.

Nem ül le bölcselkedni a legyeknek, hanem erőteljesen szólt a nőre, ki lusta kanári madarát készült etetni.

— Laura!

— Hallom, édes.

— Mondok én magának valamit, azt hiszem örömet szerzek vele mindkettőnknek.

— Nos?

— Vájjunk. . .

Az asszony fehérebb volt, mint az ura temetésén. Szemei rémületes gyorsasággal forogtak üregekben, kezét ijedten szorította ökolbe. . . A kis kanári hangos surranással rebent kalitja másik oldalára.

— Hát ezt érdemeltem én meg?!

S az asszony utolsó eszközéhez nyúlt: sirni kezdett.

Jenő majdnem elérezkenyedett, mert érezte, hogy tíz hónapi forró szerelem után mégis csak nehéz a válás, ha még annyira óhajtja is azt szívünk. De tartotta magát.

Odament Laurához és gyöngéden simította meg haját:

— Ne sirjon édes. A sós könnyek legfeljebb elveszik szemei fényét, ép úgy, mint a nagy ebédli asztaláét. . . maga még fiatal, szép és találni fog vigasztalást, kárpótlást eleget.

— Soha!

— Ej, de hogy nem!

(Vége köv.)

A békés-csanádi vasút bejárása.

Magyarországnak ez idő szerint leg-hosszabb helyiérdekű vasútja, a békés-csanádi vasút közigazgatási bejárása szerdán befejeztetett. Bizonyítva három vármegye közönsége nézett e megnyitás elé nagy várakozással, mert közgazdaságilag igen fontos kérdés volt e pálya-testnek forgalomra való előkészítése és a miniszter képviselőjének Mencer m. osztálytanácsosnak három vármegye: Csanád, Csongrád és Békés riadó helyesléssel vette tudomásul abbéli kijelentését, hogy a pálya néhány nap múlva a közforgalomnak át fog adni. Már mátol kezdve vígan fognak Szarvas és Mezőhegyes között a vonatok közlekedni, átrobognán a magyar Kánaán legdusabb térségén.

A közigazgatási bejárásról lapunk a következőkben számol be:

Hétfőn ritka, mozgalmas képet mutatott városunk. Az illusztris vendégek Tallián főispán, a küldöttség, a miniszteri képviselő érkeztek. Az aktus a szarvasi megnagyobbított indóházi váróteremben kezdődött, hol a község tisztelgő küldöttségének vezetője, Dancs Béla főjegyző üdvözölte a bizottságot, községe nevében örömteli érzésnek adott kifejezést, hogy a közgazdaságilag fontos aktus alkalmával Szarvasnak szerencséje van ritka vendégeihez. Jelen volt Bolza Géza gróf is és a szarvasi egész intelligencia.

Mencer min. osztálytanácsos, a pedans hivatalnok, szükszavúsága és erélyességével megnyitót mondott, kijelentette, hogy a minisztert vele együtt kik képviselik. A szemlét a szarvasi váltók, őrházak, kutak meg szemlélésével megkezdtek. A 3853. sz. mozdony gyönyörűen fel volt díszítve, trikolorok virágok, fenyőgírlandok borították. Egyet süvített és a jelenlevők hangos éljencitől kísérvé, megindult a vonat. Legelőbb is a kondorosi mellék pályatest vizsgálattatott meg. Aedák Mátyás és Kevický László lelkeszek, az előjáróság várták a komissiót. Kondoros nagy lovasbandériumot akart kivonultatni, de a megnyitás felől későn kapott hivatalos hírt. Maga ez a bejáró igen unalmas közigazgatási munka. A vonat csigamódra mászik, megáll minden bakterháznál, sorompónál, a komissió dolga nem valami irigylendő leszáll és fölszáll, így történik meg, hogy Orosházára csak délután négy órakor érkezett a vonat, ahol nagyszámú nép, az előjáróság, Bartóky József főszolgabíró jöttek ki a vonat elébe.

Bartóky főszolgabíró tartotta az üdvözlő beszédet, lendülettel és nagy sikerrel méltatva a pillanat fontosságát, mely ünnep azoknak, kik munkájuk sikerét látják benne és azoknak, kiknek érdekeit ez az építmény szolgálja.

Igen szép volt Orosházán a bevonuló is. Este az Alföld szállodában az orosházi uri társadalom (köztük nők és pedig szép nők is) részvételével estebéd tartatott, melyen programmszerűleg nem kellett volna szónoklatot tartani, de nem azért volt ott Tatay bácsi, hogy a programot meg ne szogje és oly magyaros, nagy tetszéssel fogadott beszédet mondott a vállalkozókra, a vasúti munkásokra, hogy vígan esengett össze a pohár és Tatayt zajos eljenzéssel üdvözölték.

Orosházáról kedden reggel kilenc órakor folytatta a bizottság a maga terhes dolgát. Az indulásnál is igen sokan voltak az

állomáson Orosházán, akik közül a vállalkozóbb kedélyűek (köztük nők is) elis utaztak az ünnepélyek kifejezése helyére, Mezőhegyesre. Az utról, mely lassan és a hivatalos kiküldöttek több rendbeli szemléjével szakítottatott meg, alig lehetne valamit írnom ha nem esik közbe Tót-Komlós, de ez a lelkes község olyan fogadtatást rendezett az első vasútjának, amire csak az örömteli lelkesedés képes.

A díszes, emeletes indóház ormán trikolorok lengtek. Ott volt a község apraja nagyja, az iskolás gyermekek tanítóikkal. Az éljenek alig akartak véget érni, mikor a bizottság szalonkocsijából Tallián főispán, nemkülönb a bejáró küldöttségi tagok léptek, Tót-Komlós községének képviselőtestülete félkörbe állott és Csermák Kálmán a következő szép beszéddel üdvözölte a bejáró bizottságot: A mit ez iparkodó község évtizedek óta óhajtván várt, az ime, ma beteljesedett. A békés-csanádi vasút lerakott sínpárja az Alföld eme legtermőbb talaját hasítva át és forgalomnak átadása fölöttébb örvendetes. Hiszen még a természet is örül, mert a nap szürke felhőket áttörte, diadalmasan, biztatóan ragyog, az örömeik erre a lelkesítő képére. Üdvözlöm önöket uraim T.-Komlós nevében, mely bár nyelvében idegen, de érzésben magyar. (Eljenzés.) Hazafias lelkesedéssel kiáltom, vajha e sínpár, melyen az első mozdony most engedi ki magából a felesleges hajtó erőt, nemcsak a közvagyonosodásnak váljak emeltyűjévé, hanem a kulturának, a magyar nemzeti haladásnak eszköze legyen. (Zajos tetszés.) Meghatva üdvözlöm önöket újra, mélyen tisztelt vendégeink éljenek soká. A szívből elmondott beszéd nagy tetszést aratott, Mencer m. osztálytanácsos válaszában arra szorított, hogy neki a siker reményéhez egy garanciája van, hogy a község lelkipásztora mondotta itt el az imaszerű kérést a siker érdekében. Ez az illetékes szó bizonyítva megfogja találni az utat az égi trón számolyához. Köszöni a fogadtatást.

A szokásos szemle megejtése után külön sátorban volt terítve. A vendégek, kiknek száma mintegy százra tehető, gyorsan villásreggelit ettek s csöngetéskor beszéltek. Az emberáradat lelkesedése újra háttartalan volt. Lelkes tetszés, eljenzés zúgott egyhamar alig láttunk még így népet lelkesülni.

A további szemlén alig történt valami följegyzésre érdemes. Pityvároson hideg ebédet szervizáltak az egyes kupékban a vendégeknek, az orosházi cigány lelkesen huzta, délután négy óra volt mikor a vonat Mezőhegyesre érkezett. Itt a központi vendéglőben szállásolta el magát a nagyszámú közönség. Ugyanott tartatott meg az igazgatósági első ülés, vétetett föl a szemlejegyzőkönyv, mindez persze huzamos munka volt, elannyira, hogy a délután öt órára jelzett ebédből határozottan vacsora lett, kilenc órakor. A vasutengedményesek pazar lakomáján a menu a következő volt:

Szarvas Ragout leves, — Tok a ló tártár — Angol Rostboenif és — vesepacsénye körözve, — Carriol vajjal, — Kappan és pulyka, — Compót és saláta, — Bouding megylével, — Jardinettó, — Sajtok, — Kávé.

Itt az első felköszöntőt Tallián Béla mondotta. A lovagiasság szabályai szerinti nőkre kellene poharát emelnie, de enged-

met kér, hogy a nap alkalmának hangulata őt a lovagiasságtól ez ízben eltérítse. Egy emelkedett, lendületes és nagy tetszéssel fogadott beszédben méltatja Baross Gábornak az államvasutak centralizációjára tett nagy sikereit és érdemeit, poharát emelte Baross szándékának megvalósítójára, az ő jobbkezeire, Lukács Béla kereskedelemügyi miniszterre. (Eljenzés.)

Kristóffy József, Csanádmegye megbízásából ritka szónoki erővel és ékesesszó-lással Mezőhegyesen, Csanád gyöngyházában üdvözlő elsősorban a miniszter képviselőjét azután, nyomban Békésmegye társhatóságát, annak képviselőjét. Ek szorult a két megye közé az utóbbi időben. De reménye van, hogy a Békésből Csanádba vezetett sínpár lesz az az összekötő, mely atyafiságos szeretetre fog készíteni a két megyében. Élteni Békés kormányzóját, Tallián Bélát. (Eljenzés és nagy tetszés.)

Mencer miniszteri osztálytanácsos a két megye tisztelt deputánsait köszönti föl.

Pollacsek Károly ügyvéd Reiszig Edéről emlékszik meg, a kit a megnyitási ünnepekre szintén meghívtak, de a ki nem jöhetett. Békésmegyénk közönségének örvendve adja tudomására, hogy Reiszig még mindig rokonszenvvel gondol erre a megyére, ő volt az, ki a vasút érdekében legtöbbet tett, mint akkori főispán megyéjében biztató szóval, a kormánynál hathatós előterjesztésekkel. Felkéri a társaságot, igyék Reiszig egészségére.

Tatay János: Csanád- és Békésmegyék tartós barátságára üritette poharát.

Haviár Dániel: A nemzet intézményei között egy sincs olyan, mely az utóbbi években annyit fejlődött volna, mint a vasút. A magyar államvasutak példányszerű adminisztrációjával kiállotta a tűzpróbát. Neki módjában volt látni, hogy egy ilyen műtanrendőri bejáró erős munka véghezvivőiknek, a miniszter tisztelt képviselőinek egészségére üriti poharát.

Horváth Károly: Aranynál nagyobb kincs a vas és szén. Nálunk a legnagyobb kincs megszerzése hiányzott: a vállalkozás. Üdvözlő Pollacsek, a vállalkozót, ki munkája legnagyobb sikerét ünnepli ma.

Beszélt még több ízben Tatay János, D'Orsay alezredes, Mencer osztály tanácsos, Tallián Béla főispán a hölgyek egészségéért ivott. Nagy tetszést aratott egy a vasúti munkálatok alatt törve magyarul megtanult olasz mérnök Castelli pohárköszöntője, a ki kedyesen forgatta ki a magyar nyelvet ezredéves jogaiból, de a kit a társaság nagy örömmel hallgatott. A szünetek alatt Lovrich államvasuti főfelügyelő az ő pompás baritonjával melabus magyar népdalokat énekelt gordonka kísérettel. Az érzéssel telt dalokért az előzékeny főhivatalnokot zajosan megtapsolták, különösen a hölgyek. Hölgyekről irván, fájdalommal jelzem, hogy a félhivatalosan megállapított tánc — elmaradt.

Éjjel félkettőkor a társaság fölszállt a koupékba és visszautazott.

Mi újság?

— A szarvas-mezőhegyesi helyi érdekű vasút ma, vasárnap adatott át véglegesen a közhasználatnak, a zóna díjszabás lesz érvényben, de a szomszédos forgalom

kedvező díjtételei elmaradnak. Az új vasut menetrendjét lapunk más helyén közöljük. Annyit azonban mondhatunk, hogy ez a menetrend, a vonat állomásokat tekintve, igen szerencsétlenül s okvetlen segíteni kell rajta — minél előbb.

— **Hymen.** Hertelendy László, min. fogalmazó folyó hó 18-án vezette oltárhoz a bpesti terézvárosi templomban Csáky Albin, kultuszminister leányát: Laura gróf kisasszonyt.

— **Jegyző-választás.** Öcsödön f. hó 29-én választatik a községi jegyző, 500 frt évi fizetéssel és szabályrendeletileg megállapított szedhető munkadíjjal.

— **Megyebizottsági tag.** F. hó 13-án, Szentendrason Fábry Somát megyebizottsági tagul választották meg.

— **A városi előjáróság** közhíré teszi, hogy az ármentesítő társulat által a köröspartján felállított mérnöki jeleket, melyek az idő változásából eredő kártételek, valamint az erőszakos rongálások megakadályozása s a jeleknek a jövőben könnyen való feltalálhatása végett körárokkal véttetek körüli és egy 3-80 méter széles, 1-2 magas földkuppal fedettek be, szigorú büntetés terhe alatt megrongálni tilos.

— **Kossuth Lajos visszahonosítása.** A képviselőház hétfői ülésén Justh Gyula benyújtotta számos kötélki lakosnak az 1879. L. vagyis a honossági törvény megváltoztatása, illetve Kossuth Lajos visszahonosítása iránti kérvényét.

— **A vármegye téli rendkívüli közgyűlése** december hó 11-ikére van kitűzve. Ezen a közgyűlésen választatnak meg a közigazgatási bizottságból kilépő tagok is. Az állandó választmány közgyűlést megelőző tanácskozását még e hó folyamán tartja. A közigazgatási bizottság jövő havi rendes ülése a közgyűlést megelőzőleg két nappal, vagyis december 9-én lesz.

— **Szabályrendelet jóváhagyás.** A keresk. miniszter, a hetivásárokon idegen iparosok által való árulásra vonatkozó megyei szabályrendeletet jóváhagyta.

— **Engedélyezett vasuti marharakodó.** A földmivelésügyi minister Kondoroson a kért vasuti marha rakodó állomás felállítását elrendelte; a rakodó felállítását rövid idő alatt meg is kezdik.

Új vasut az alföldön. Baranyai Ödön, országgyűlési képviselő Orosházától Szentesség s onnan Csongrádig vivő vasutra előmunkálati engedélyt kapott. A szentes-vásárhelyi vasut igazgatósága pedig — úgy látszik — komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a vonatot Makón, Apátfalván, Nagyszent-Miklóson át egészen Temesvárig meghosszabbítja. Legalább erre mutat ez a körülmény is, hogy Csáthó, csongrád megyei alispán, kérdést intézett a makói államépítészeti hivatalhoz: vajjon mennyi költség-többletet okozna az apátfalva szerbesanádi hidnak oly szerkezetben való kiépítése, hogy az a vasuti közlekedésre is alkalmas legyen?

— **Elmaradt telepítés.** A kormány — tudvalevőleg — Bácsbodrogmegyébe orosházi evangélikusokat akart telepíteni 182 orosházi jelentkezett, akik el akarták hagyni falujukat, hogy Bácsbodrogmegyébe települjenek le. — Most azonban a miniszter arról értesítette az illetékes hatóságot, hogy Bács-

bodrogmegyébe nem orosházi s nem evangélikus, hanem római katolikus népet akart telepíteni, de azért nem ejti el azt a tervét, hogy orosházaiakat is telepítsen más-hova. Intézkedni fog, hogy az orosházaiak is mihamarab kitelepíttessenek. Az orosházaiak sokan eladták ingatlanukat s várták a felhívást, hogy új otthonukba menjenek s most az egészből semmi sem lesz. Veres József országgy. képviselő az elmaradt telepítést sérelemként említette fel a t. ház csütörtöki ülésén.

— **Édőjárásunk** — sajnos — állandóan megtartja ködös, esős jellegét. Kevés megszakítással zuhogott egész héten keresztül. Utainkon feneketlen sár van, a kocsiközlekedés ma holnap lehetetlenné válik. A pénteki heti piacon is érezhető volt az idő viszontagsága, a mennyiben vidékiek harmadrésben sem voltak annyian, mint őszi hetipiacaikon szoktak lenni.

— **Leányrablás.** Gyoma és Kondoros közötti uton történt kedden, hogy két kóbor cigánykaraván találkozott össze. Csulard Dobos cigánylegény még hét társával megtámadta a Kolompár Tádé karavánját s nagyobb küzdelem után z. ákmányul vitték a szép 14 éves Kolompár Marit. A leány apja jelentést tett a gyomai szolgabírósnál, ki a leányrabló cigányok országos körözését elrendelte.

— **A járványok krónikájából.** A difteritisz — az őszi ködös és nedves idő beálltával — a vármegye csaknem minden községében szedi szórványosan áldozatait, de legvehemesebb Békésen, a hol a járványmak — fájdalom — csaknem kizusztíthatlan csirái vannak. Roncsoló toroklobbon kívül járványos veres himlő lépett fel Bánfalván, amiért az iskolákat bezárták.

— **A trachoma szembetegség.** Orosházán, mely különben igen kedvező éghajlati és talajviszonyokkal van megáldva, több ragályos kór, de különösen a roncsoló toroklobb szokott erősen pusztítani, melynek a község gyermekeinek igen nagy százaléka esik áldozatul. Most egy újabb, egyike a legragályosabb betegségeknek lópett fel, illetve konstataáltatott Orosházán, a trachoma szembetegség, mely — hogy nagyobb mérvet ne öltön — a lakosságnak vállalva kell az orvosokkal azon működni, hogy ezen igen veszedelmes kórt elfojthassák.

— **Zih Károly** békés-szentandrásai néptanító által ez évben kiadott „Népszerű egészségtan“ című könyvének második kiadása most hagyta el a sajtót. Ez már magában véve is elég bizonyíték arra, hogy a szerző oly művet bocsátott közre, mely a község pártolását kiérdemelte. A szülék alig adhatnak gyermekeiknek becsebebb s hasznosabb karácsonyi vagy újévi ajándékot mint e közhasznú kis könyvecskét, melyből a gyermek könnyen megtanulhatja az egészség fenntartására való legszükségesebb tennedőket. A községi egyházi előjárók, valamint egyes jobb módú egyháztalagok igen helyesen cselekesznek, ha szorgalmas népiskolai tanulók közt jutalom könyv gyanánt való kiosztásra e könyvet megrendelik. Megrendelhető a szerzőnél Békés-Szent-Andráson és helyben Samuel Adolf könyvkereskedésben. Ára csak 18 kr.

Időszertű s különös érdekességet ébresztő új regényt indított meg közelébb

a „Képes Családi Lapok“ e cím alatt: Kátóna — regény a jövő századból“ szerzője a regény irodalmunk egyik legavatottabb tollu írója Tábori Róbert. Szerző a jövő századot humorisztikus színben tünteti, s eleven tollával oly jeleneteket fest, melyek vig regényekben is csak elvétve találhatók. A nevezett lap utolsó száma e regény folytatását, továbbá igen érdekes humoros beszélykét közöl Erneyei Sándortól. Kőlcson villa cím alatt. Szép költeményt irt abba Kele György, kinek versei most mindinkább kedveltekké válnak a magyar olvasó közönség előtt. A többi cikkek és versek is irodalmi színvonalon állnak, képei pedig a legelső művészek alakításait mutatja be; miért is e lapot, legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamuhagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű-szallónás-lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a fostanyagtól telítettten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik csak meggörbül. **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való- akár egész végekben levő valódi selyem szöveteiből. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

A hétről.

(Fővárosi levél.)

Ha egy kis parázs botrány nem foglalkoztatná a társaságot, ez a hét egyike volna a legunalmasabb heteknek. Hozzá: szakad az eső, kétségbeejtően komor az ég arczulatja, ennél komorabb képe csak az utczának lehet: sár és sár. Unalmasak a színházak is: a nemzetinek nincs repertoárja, régi darabokon tengődik, a népszínháznak sincs, sőt primadonnái közül kettő beteg s hogy e kettő éppen Blaháné és Kúry Klára! Legunalmasabb azonban Sándor-utcai színház, hol naponként 40—50 honatyá verődik össze nagynehezen s örlik unottan, álmosan a költségvetést. Mióta van magyar parlament, még ily röviden, minden elevenség nélkül való költségvetési vita nem volt. Egykét nap alatt kivégeznek egy tárczát, s a ki egyhez-máshoz hozzászól, bocsánatkérések között teszi, hogy lopja a drága időt. A t. ház a nagy reformokra tartogatja az erejét. Azért darálják le oly nagy hirtelenséggel a költségvetést, hogy a polgári házasság, recepció stb. mielőbb tapétára kerülhessen. Akkor majd lesznek nagy, zajos és elkeseredett viták. Tele lesznek a karzatok is, melyek most üresen tátognak, jöllehet ingyért adják a belépőjegyeket. Nem kell most, még ha ráfizetnének is. A polgári házasságnak tulajdonítható az is, hogy Csáky miniszter elállott lemondó szándékától. Marad még, míg törvény lesz a polgári házasság javas-

latából. Akkor aztán csakugyan megy, visszavonhatatlanul. S megy vele Berzeviczy államtitkár is, a kinek semmi kilátása arra, hogy Csáky székébe ülhesse. Mert Csáky utóda már ki van szemelve Andrássy Gyula gróf személyében, a kinek kétségtelen a kvalifikációja a kultuszminiszterségre. Berzeviczyt már Trefort életében emlegették miniszternek, de sokkal népszerűlenebb volt magában a szabadelvű-pártban, semhogy ez az emlegetés valósággá formádjék. S ez a népszerűtlenség azóta nem csökkent, de — ha lehetett, — még növekedett. A kultuszminiszteri tisztviselők tartottak ugyan Berzeviczy mellett, de ez már akkor történt, a mikor köztudomású volt, hogy Csáky még egyidőre marad s vele Berzeviczy is. Megköszönték az államtitkár urnak, hogy a pénzügyi bizottságban megvédte a közoktatási tüzre érdekeit!

Igazán sajtóságos felfogások uralkodnak ebben az országban. Itt mindenkinek mindent megköszönnek, a minnek teljesítése pedig egyszerű kötelesség. Ha egy miniszter kötelességéhez híven, az ország érdekében tett valamit, egyszerre összeverődik egy frakkba és fehér keztyűbe bujt deputáció s megy és alázatos hajlongások közt hálás köszönetet szavaz ó exczellentiájának. Az ugyan magától értetődő dolog volna, hogy a miniszter, ki tekintélyes fizetést huz megtegyen mindent, a mit az ország érdekében jónak lát, s ne várjon ezért köszönetet, megfaklyás-menetet. De hát mi roppant hálás nép vagyunk s megköszönünk mindent — a nálunknál nagyobbaknak, hatalmasabbaknak. Arra legalább még példát nem hallottam, hogy egy kishivatalnoknak, a ki sovány fizetésért becsületesen teljesíti a kötelességét köszönetet szavazott volna valamely deputáció.

A deputációs, minden áron való köszönetnyilvánítás, vagy közönséges nevé: ováció, valóságos betegsége lett e századvégnek. Most, hogy ó felsége legmagasabb jóváhagyásával a képviselőház asztalára került a polgári házasságról szóló törvényjavaslat, a fővárosi kaszinók éjjel-nappal azon tanakodnak, hogy mely formában köszönjék meg ezt a jóváhagyást ó felségének. Pedig vagy van szükség a polgári házasságra, vagy nincs; ha van, akkor ó felsége egyszerűen kötelességét teljesítette a magyar nemzettel szemben s köszönetet ezért semmi esetre nem vár; vagy nincs szükség, s akkor csak egy oly deputációnak volna az értelme, mely egy országos veszedelem elhárítása végett egyenesen ó felségéhez folyamodik.

De hát, ismétlem, az ovációk rendezése betegség. Kevés az oly emberek száma, a kik nem szeretnek szerepelni s a kik nem törődnek azzal, hogy bekerül-e az újságba a nevük vagy nem. A legtöbb embert hetekre, hónapokra boldoggá tesz egy újsághircske, melyben az ó neve is ott van s látván komoly, meglelt emberekben ezt a nagy hívságot, ugyan senki ne csodálja, ha egy bálozó kisasszony megreklamálja a báli névsorból kifeledezt nevét.

Vannak persze esetek, mikor egyik-másik ember szívesen fizetne az újságoknak, csak ki ne nyomtassák a nevét. Ilyen esete volt e héten Popper Dávidnak, a híres gordonka-művésznek, kinek a nevével kapcsol-

latban valóságos chronique scandaleuse támadt. Azzal vádolták meg a művészt, hogy leányával embortelenül bánik s maga a leány fordult segítségért a társadalomhoz. A leány anyja (Menter Zsófia zongora művész-nő) Párisban él, az apja Budapesten s folyton küldik egymás nyakába. Nagy botrány kerekedett egyik újság e hírebből, aztán a nyilatkozatok egész tömege jelent meg az újságokban, köztük egy a leánytól, melyben, — miután előzőleg egy másik nyilatkozatban a legnagyobb keserűséggel nyilatkozik róla — kiállítja apja számára az erkölcsi bizonyítványt. A nyilatkozatok után pedig jön egy hír, melyben az van megírva, hogy Popper ma este gordonkázott egy hangversenyen, a közönség zajosan megtapsolta s a hangversenyen ott volt a leánya is a — mostohával. Szóval: nem történt semmi.

Lehetne talán arról beszélni, hogy valóképpen miköze mindehhez a sajtónak? Minek avatkozik családi ügyekbe? De azt hiszem, hogy ez esetben a sajtónak volt igaza midőn egy gyöngye lányt védelmébe vett kegyetlen szülők ellenében. Arról persze már a sajtó sem tehet, ha egy leány Scharf Mórickodik s egyszer vadállati kegyetlenségeket fog az apjára, két napra rá meg a legjobb apának jelenti ki a nagyérdemű közönség előtt. A sajtó megtette kötelességét kiadta mindkét nyilatkozatot, még pedig — ingyen.

Székely Huszár.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1893. május 1-től kezdve.

Szarvas-Mezőtúr

7415. v.	7411. v.	7413. v.
Szarvas indul: 3:45 éjjel	9:33 d. u.	1:55 d. u.
Mező-Túr érk: 4:35 "	10:19 "	2:41 "

Mezőtúr-Szarvas,

7416. v.	7412. v.	7414. v.
Mező-Túr indul: 7:47 d. u.	12:35 d. u.	4:58 d. u.
Szarvas érk: 8:33 "	1:21 "	5:44 "

Arad-Budapest.

601. gy.	603. sz.	605. sz.
Arad ind: 8:20 d. u.	1:25 d. u.	9:45 este
Csaba érk: 9:20 "	12:58 d. u.	11:30 "
" ind: 9:25 "	1:33 d. u.	11:45 éjjel
Mező-Túr érk: 10:20 "	2:51 "	1:29 "
" ind: 10:30 "	2:59 "	1:33 "
Szolnok érk: 11:15 "	4:05 "	2:45 "
" ind: 11:22 "	4:20 "	3:00 "
Budapest érk: 1:20 d. u.	7:25 este	6:30 reggel

Budapest-Arad.

602. gy.	604. sz.	606. sz.
Budapest ind: 1:55 d. u.	10:00 este d. u.	1:8
Szolnok érk: 3:58 "	11:04 "	1:07 éjjel
" ind: 4:02 "	11:14 "	1:37 "
Mező-Túr érk: 4:47 "	12:18 "	2:46 "
" ind: 4:48 "	12:25 "	2:49 "
Csaba érk: 5:52 "	1:53 "	4:17 "
" ind: 5:57 "	1:13 "	4:37 "
Arad érk: 6:57 este	3:50 "	6:00 reggel.

(Érvényes 1893. november 25-től.)

Szarvas-Mezőhegyes.

Szarvas ind. reggel	4:10 p.	d. u.	1:43 p.
Csabaestüd "	4:34 p.	—	—
Kis-Szénás "	5:08 p.	d. u.	2:45 p.
N-Szénás "	5:44 p.	d. u.	3:25 p.
Orosháza "	6:27 p.	d. u.	4:13 p.
Kardoskut "	6:52 p.	d. u.	4:38 p.
Tót-Kömlös "	7:25 p.	d. u.	5:11 p.
Ambrózfalva "	7:39 p.	d. u.	5:25 p.
Pitvaros "	7:57 p.	d. u.	5:54 p.
Mezőhegyesre érk.	8:11 p.	d. u.	6:08 p.

Mezőhegyes-Szarvas.

Mezőhegyes ind. délelőtt	9:34 p.	este	7:05 p.
Pitvaros "	9:54 p.	este	7:24 p.
Ambrózfalva "	10:07 p.	este	7:37 p.
Tót-Kömlös "	10:30 p.	este	8:— p.
Kardoskut "	10:56 p.	este	8:28 p.
Orosháza "	11:00 p.	este	8:50 p.
N-Szénás "	12:19 p.	—	—
Kis-Szénás "	12:28 p.	—	—
Szarvasra érk.	1:42 p.	—	—

Orosháza-Szarvas.

Orosháza ind. reg.	6:25 p.	N-Szénás ind. reg.	7:25 p.
Kis-Szénás "	8:11 p.	Szarvasra érk.	8:59 p.

Lapunkért felel a kiadótulajdonos: SÁMUEL A.

HIRDETÉSEK

Birtok eladás.

A turkevei határban Mezőtur alatt legjobb minőségű 125 holdnyi birtok vetéssel, kerttel és jól felszerelt gazdasági épületekkel együtt kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást ad Dobosfy Béla Szarvason.

ELADÓ BIRTOK

Szarvashoz közel, Turkeve város határán eladóvá tétetik 100 holdas kitűnő szántó föld vetéssel — A vetés áll 22 hold repce, 66 hold buza és 3 hold heréből. A birtokon jó karban lévő gazdasági épületek vannak és a birtok közel, alig negyed órányira fekszik a várostól.

Bővebb felvilágosítást ad Dobosfy Béla, Szarvason.

Értesítés.

VAN SZERENCSEM a n. é. közönséget értesíteni, miszerint rövid itt létem alatt azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy

kárpitós és diszitó ÜZLETEMMEL

megfelelő forgalmat értem el.

Ennélfogva azon jó reményben vagyok, hogy a n. é. közönség minden e szakmába vágó szükségletét ezután is nálam fogja beszerezni.

Maradtam kiváló tisztelettel

Braun Vilmos,
kárpitós és diszitó.

(Nyácsik-féle házban.)

legolcsóbb könyvnyomda

A „SZARVAS és VIDEKE” KÖNYVNYOMDÁJA

SZARVASON.

FÓLYÓ IRATOK,
Könyvek,
ZÁRMÉRLEGEK,
Körlevelek,
Kereskedői
nyomtatványok.

AJÁNLKOZIK
mindennemű és alakú
nyomtatványok elkészítésére:

LEVÉLPAPIROK
és
BORITÉKOK
cégnyomással,
Jegyzékek,
CZIMKÉK,

Névjegyek

közönséges — — — 50 krtól
aranysegélyű — — — 1 frtől
főfelé 100 darab.

Báli- és Esketési MEGNYÓR.

Diszokmányok,

Szalag-aranyozás.

Keresztelői

és
Eljegyzési kártyák
izléses kivitelben.

Raktáron:
ÜGYVÉDI
NYOMTATVÁNYOK,
Kötelezvények,
ADÓINTŐ
CZÉDULÁK.

Továbbá:
Mindennemű
bárcák,
Betéti és üzleti
könyvecskék,
Körözvények,
Keresztlevelek,
Halotti jelentések,
jutányos árban.

Tudományos
és zeneművek.
FÜZETEK.

Arjegyzékek,
Étlapok.

Gyászjelentések

Gyászsegélyű

NÉVJEGYEK.

ALAPSZABÁLYOK
Vonalozott üzleti
KÖNYVEK,
Áru- és kö-
zönséges
SZÁMLÁK
Falragaszok,
Táblázatos munkák,
Egyházi és pénz-
intézeti munkák.

Szóval minden
könyvnyomdai uton
előállítható munkára
megrendelések
pontosan és jutá-
nyosan fogantosit-
tatnak.

A „SZARVAS és VIDEKE”

KÖNYVNYOMDÁJA és HIRLAPKIADÓHIVATALA

(Beliczey-út saját ház 11 sz.)

Előfizetéseket elfogad — hirdetések, valamint nyílttéri
közleményeket a legjutányosabban számít fel.